

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๙/๒๕๖๔

เรื่องพิจารณาที่ ๑๙/๒๕๖๓

วันที่ ๑๐ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๔

ระหว่าง	นายณัฐพร โตประยูร	ผู้ร้อง
	นายอานนท์ นำภา ที่ ๑	
	นายภาณุพงศ์ จาดนอก ที่ ๒	
	นางสาวปณิสยา สิทธิจิรวัฒนกุล ที่ ๓	
	นายพริษฐ์ ชิวารักษ์ ที่ ๔	
	นางสาวจุฑาทิพย์ ศิริขันธ์ ที่ ๕	
	นางสาวสิริพัชระ จีงธีรพานิช ที่ ๖	
	นายสมยศ พฤกษาเกษมสุข ที่ ๗	
	นางสาวอาทิตยา พรพรม ที่ ๘	ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

การกระทำของผู้ร้องที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่ออัยการสูงสุดเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ เพื่อขอให้อัยการสูงสุดร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำอันเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง แต่ผู้ร้องเห็นว่าอัยการสูงสุดมิได้ดำเนินการใด ๆ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รับคำร้องขอตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสาม ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยกรณีมีคณะบุคคลใช้สถานที่ต่าง ๆ จัดเวทีชุมนุมตั้งแต่วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นมา มีการกระทำ

ความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และมาตรา ๑๑๖ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีการละเมิดต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นที่เคารพสักการะของปวงชนชาวไทย ซึ่งเป็น การกระทำอันเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและ ก่อให้เกิดความแตกแยก ความปั่นป่วน หรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชน มีการกระทำเป็นขบวนการ โดยมีการนำแนวคิด ทฤษฎี แนวทางปฏิบัติมาจากอดีตพรรคการเมืองหนึ่งซึ่งไม่ยอมรับการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ ที่เวที ธรรมศาสตร์จะไม่ทน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยผู้ถูกร้องทั้งสาม แต่ละคนได้กล่าวปราศรัย มีข้อความอันเป็นการกระทำได้กล่าว

ผู้ถูกร้องทั้งสามโต้แย้งว่า คำร้องของผู้ร้องไม่ต้องด้วยองค์ประกอบของรัฐธรรมนูญ เนื่องจาก ไม่ได้กล่าวหาว่าผู้ถูกร้องทั้งสามใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ผู้ร้องเพียงแต่กล่าวหาว่าผู้ถูกร้องทั้งสามไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ คำร้องและข้อกล่าวหาของผู้ร้องไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ เนื่องจากเป็นคำร้องที่คลุมเครือ ไม่ชัดเจน ไม่ปรากฏสภาพแห่งข้อหาที่ชัดเจนว่าผู้ถูกร้อง ทั้งสามใช้สิทธิหรือเสรีภาพล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข ตามองค์ประกอบของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสามเป็นเพียง การเรียกร้องทางการเมืองให้รัฐบาลยุบสภา แก้ไขรัฐธรรมนูญ และการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งสามารถดำเนินการได้ ตามวิถีทางที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้

พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ผู้ร้องอ้างว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องนี้เนื่องจากอัยการสูงสุดมิได้ดำเนินการใด ๆ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่ได้รับคำร้องขอของผู้ร้องนั้น ขณะพิจารณาว่าจะรับคำร้องนี้หรือไม่ ไม่ปรากฏ ข้อเท็จจริงว่าอัยการสูงสุดมิได้ดำเนินการใด ๆ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่ได้รับคำร้องขอของผู้ร้องนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณา แต่ปรากฏภายหลังว่าอัยการสูงสุดมีการดำเนินการ ต่อคำร้องของผู้ร้อง โดยตั้งคณะทำงานพิจารณาและอยู่ระหว่างการรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน เพิ่มเติมเพื่อเสนออัยการสูงสุดไว้ประกอบการพิจารณาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ต่อไป ในเมื่ออัยการสูงสุด ยังไม่มีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ผู้ร้องร้องขอ กรณีจึงมิได้เป็นไปตามที่ผู้ร้องอ้างตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ บรรดสาม แต่ผู้ร้องอาจไม่ทราบเรื่องดังกล่าวในขณะที่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เข้าใจว่าอัยการสูงสุดมิได้ ดำเนินการใด ๆ ภายใน ๑๕ วัน จึงได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญทันที และพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรณีนี้

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณาโดยผิดพลาดในข้อเท็จจริงแล้ว สามารถเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว เป็นไม่รับคำร้องไว้พิจารณาต่อไปได้ หรือข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีข้อกำหนดกรณีเช่นนี้ไว้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม สมควรพิจารณาคำร้องของผู้ร้องต่อไป เพราะไม่ปรากฏว่าอัยการสูงสุดได้ดำเนินการตามที่ผู้ร้องร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสอง แต่อย่างไร ซึ่งต่อไปสมควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้มีกรณีการดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ ไว้เช่นเดียวกับที่มีบทบัญญัติการดำเนินการที่มีการร้องขอต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือแก้ไขข้อกำหนด ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้มีกรณีการดำเนินการเรื่องนี้ไว้ให้ชัดเจน

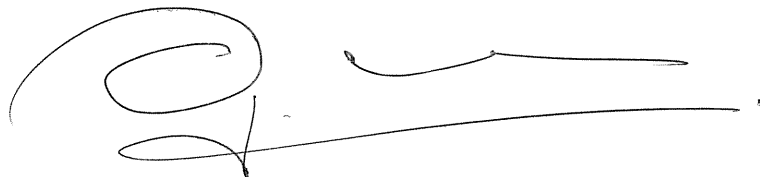
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใด ทราบว่ามีการกระทำตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย สั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการ ตามที่ร้องขอหรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรง ต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “การดำเนินการตามมาตรานี้ไม่กระทบต่อการดำเนิน คดีอาญาต่อผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง” ซึ่งมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง เป็นบัญญัติในทำนองเดียวกันกับ ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับที่วางหลักการเพื่อปกป้องคุ้มครองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข และกำหนดการดำเนินการในกรณีมีการฝ่าฝืน ที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กล่าวข้อความตอนหนึ่งว่า “... ที่เรามาชุมนุมกันในวันนี้เพื่อจะยืนยันว่านอกจากข้อเสนอสามข้อที่เราพูดกันอยู่ทุกเวที ความจริงมันมี ข้อเสนอระหว่างบรรทัดที่มันเป็นข้อเสนอที่สำคัญที่สุด คือ การแก้ปัญหาการขยายพระราชอำนาจ ของสถาบันกษัตริย์ และผมขอยืนยันอีกครั้งว่าไม่ใช่มีบลิ้มเจ้า ไม่ใช่มีอบจาบจ้วง ... ถ้ายังเป็น พระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ต้องไม่เซ็นรับรองการรัฐประหาร หากการรัฐประหารเกิดขึ้น สถาบันพระมหากษัตริย์ต้องยืนอยู่ฝ่ายประชาธิปไตยเท่านั้น ...” ส่วนผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้กล่าวข้อความตอนหนึ่งว่า “... มีคนถามผมว่า เหมือนผมขุดดินด้วยมือเปล่า หรือพยายามถอนราก ต้นไม้ใหญ่ด้วยแรงของผมเพียงคนเดียวหรือไม่ แต่วันนี้พิสูจน์แล้วว่า การถอนรากถอนโคนต้นไม้ ผมไม่ได้ทำคนเดียว ผมยกตัวอย่างอย่างนี้ครับว่า เรากำลังจะสร้างถนนลาดยางหนึ่งเส้นเพื่อความเจริญ งอกงามให้กับประเทศ แต่ดินบังเอิญมีต้นไม้ใหญ่ขวางอยู่ รื้อต้นไม้ใหญ่คือใคร หลายคนอาจคิดว่า มันไม่ยากเลยกับการสร้างถนนลาดยาง คือการสร้างให้มันเป็นวงเวียน แต่ผมคิดว่าเราควรย้ายต้นไม้ให้ไปอยู่ ในที่ที่ควรอยู่และสร้างถนนลาดยางที่แข็งแรงและสมบูรณ์ ผมกำลังจะเปรียบเทียบว่าการที่เราพูดเรื่อง

สถาบันกษัตริย์ เป็นสิ่งที่เราสามารถพูดได้ เพราะเมื่อผมย้ายต้นไม้ หรือสร้างถนนให้เกิดความแข็งแรง สมบูรณ์ ต้นไม้จะอยู่ในที่ที่เหมาะสม และถนนก็ยังคงแข็งแรง เปรียบเสมือนกับว่าวันนี้เราจะสร้างประเทศ ให้เจริญก้าวหน้า โดยให้กษัตริย์อยู่ในที่ที่เหมาะสม ... ผู้ใดจะไม่สามารถฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ได้ เฉกเช่นนั้นแล้ว แสดงให้เห็นว่าพระมหากษัตริย์อยู่เหนืออำนาจอธิปไตยที่ประชาชนเป็นเจ้าของ เจตนา การพูดของผมในครั้งนี้ คือ ต้องการให้พระมหากษัตริย์อยู่ในที่ที่เหมาะสม และสามารถอยู่ร่วมกับประชาชน คนไทยได้ และที่บอกว่ายู่เหนืออำนาจอธิปไตยคือการอยู่เหนืออำนาจของประชาชน โดยการที่ประชาชน ไม่สามารถแตะต้องได้ เพราะถ้าใครแตะต้องคนนั้นต้องโดน มาตรา ๑๑๒ สิ่งสำคัญที่สุดคือการให้ พระมหากษัตริย์ปรับตัวเข้ากับประชาชนได้ และกลับมาอยู่ประเทศไทย เป็นรอมโพธิ์ร่มไทรให้กับประชาชน อยากให้ท่านกลับมาอยู่ประเทศไทยเพื่อไม่ให้เปลืองภาษีประชาชน ...” และผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้กล่าวข้อความ ตอนหนึ่งว่า “... กษัตริย์ก็ทรงลงพระปรมาภิไธยแต่งตั้งหัวหน้ารัฐประหารอันเป็นการรับรองให้การรัฐประหาร ครั้งนั้น ๆ ชอบด้วยกฎหมายทุกครั้งไป มิหนำซ้ำยังทรงโยกย้ายกำลังพลรวมถึงถ่ายโอนงบประมาณ แผ่นดินจำนวนมากเข้าเป็นส่วนของพระองค์เอง นอกจากนี้ ยังทรงใช้พระราชอำนาจนอกกฎหมายแก้ไข ร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการประชามติแล้ว ให้เสด็จไปประทับนอกราชอาณาจักรได้โดยไม่ต้องตั้งผู้สำเร็จ ราชการแทนพระองค์ ... แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุมจึงขอเรียกร้องให้มีการแก้ไขปัญหาวาดด้วย สถาบันกษัตริย์ ดังต่อไปนี้ (๑) ยกเลิกมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ ที่ว่าผู้ใดจะกล่าวฟ้องร้องกษัตริย์มิได้ และเพิ่มบทบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถพิจารณาความผิดของกษัตริย์ได้เช่นเดียวกับที่เคยบัญญัติ ไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับคณะราษฎร (๒) ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ รวมถึงเปิดให้ประชาชน ได้ใช้เสรีภาพแสดงความคิดเห็นต่อสถาบันกษัตริย์ได้ และนิรโทษกรรมผู้ถูกดำเนินคดีเพราะวิพากษ์วิจารณ์ สถาบันกษัตริย์ทุกคน (๓) ยกเลิกพระราชบัญญัติจัดระเบียบทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้แบ่งทรัพย์สินออกเป็นทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงการคลัง และทรัพย์สินส่วนพระองค์ที่เป็นของส่วนตัวของกษัตริย์อย่างชัดเจน (๔) ปรับลดงบประมาณแผ่นดิน ที่จัดสรรให้กับสถาบันกษัตริย์ให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจของประเทศ (๕) ยกเลิกส่วนราชการ ในพระองค์ หน่วยงานที่มีหน้าที่ชัดเจน เช่น หน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ ให้ย้ายไปสังกัดหน่วยงานอื่น และให้หน่วยงานที่ไม่มีความจำเป็น เช่น คณะองคมนตรีนั้น ให้ยกเลิกเสีย (๖) ยกเลิกการบริจาคและรับบริจาคโดยเสด็จพระราชกุศลทั้งหมด เพื่อกำกับให้การเงินของสถาบัน กษัตริย์อยู่ภายใต้การตรวจสอบทั้งหมด (๗) ยกเลิกพระราชอำนาจในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ในที่สาธารณะ (๘) ยกเลิกการประชาสัมพันธ์และการให้การศึกษาที่เชิดชูสถาบันกษัตริย์แต่เพียงด้านเดียว จนเกินงามทั้งหมด (๙) สืบหาความจริงเกี่ยวกับการสังหารเช่นฆาตราชฎที่วิพากษ์วิจารณ์หรือมีความ

ข้องเกี่ยวใด ๆ กับสถาบันกษัตริย์ (๑๐) ห้ามมิให้ลงพระปรมาภิไธยรับรองการรัฐประหารครั้งใดอีก” เมื่อพิจารณาจากคำกล่าวของผู้ถูกร้องทั้งสามแล้ว ข้อเรียกร้อง ๑๐ ข้อ ที่ผู้ถูกร้องที่ ๓ กล่าวนั้น จะเห็นได้ว่ามีแผนเป็นขั้นเป็นตอน เริ่มจากจะให้ยกเลิกรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้” และเพิ่มบทบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถพิจารณาความผิดของพระมหากษัตริย์ได้ อีกทั้งยกเลิกความผิดฐานหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายต่อพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ด้วย อันจะทำให้มีการกระทำอันเป็นการจาบจ้วง ล้วงละเมิดและบิดเบือนกล่าวหาสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นที่เคารพสักการะของปวงชนชาวไทยรุนแรงยิ่งขึ้น กว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันโดยไม่ต้องเกรงกลัวว่าเป็นการกระทำความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ อีกต่อไป เพราะปัจจุบันเมื่อมีการจับกุมสอบสวนดำเนินคดี ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดดังกล่าว ก็ได้เรียกร้องให้มีการนิรโทษกรรมให้แก่ผู้นั้น และการให้มีการสืบหาความจริงเกี่ยวกับการสังหารเช่นฆ่าราษฎรที่วิพากษ์วิจารณ์หรือมีความข้องเกี่ยวใด ๆ กับสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้พิจารณาความผิดของพระมหากษัตริย์ โดยไม่มีเหตุผลถึงที่มา เรื่องดังกล่าวนี้ และเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ การให้ยกเลิกส่วนราชการในพระองค์ เช่น ให้ย้ายหน่วยบัญชาการถวายความปลอดภัยรักษาพระองค์ไปสังกัดหน่วยงานอื่น และยกเลิกคณะองคมนตรี ย่อมเป็นการไม่ให้มีองคมนตรีทำหน้าที่พิจารณาถวายความเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมาย การแต่งตั้ง ฎีกาขอพระราชทานอภัยโทษ ฎีกาขอพระราชทานความเป็นธรรม การขอพระราชทานความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และงานราชการแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ และไม่ให้มีหน่วยทหารรักษาพระองค์ปฏิบัติหน้าที่ถวายอารักขา รักษาความปลอดภัย และถวายพระเกียรติองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท และพระบรมวงศานุวงศ์ รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ทางพระราชพิธี และรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตพระราชฐาน การให้ยกเลิกการบริจาครับบริจาครโดยเสด็จพระราชกุศลทั้งหมด เพื่อกำกับให้การเงินของสถาบันพระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้การตรวจสอบทั้งหมด รวมทั้งยกเลิกการประชาสัมพันธ์และการให้การศึกษาที่เชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์แต่เพียงด้านเดียว ย่อมเป็นการปิดกั้นมิให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความจริงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และพระบรมวงศานุวงศ์ ไม่ต้องการให้ประชาชนรับรู้ถึงพระราชกรณียกิจสำคัญในด้านต่าง ๆ ที่ได้ทรงกระทำเพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนชาวไทยตลอดมา เป็นระยะเวลายาวนานจนถึงปัจจุบันนำไปสู่การปิดกั้นการศึกษาประวัติศาสตร์ของประเทศไทยเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ การให้ยกเลิกพระราชอำนาจในการแสดงความคิดเห็น

ทางการเมืองในที่สาธารณะ ขัดกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่จะให้เกิดความสมดุลระหว่างการใช้เสรีภาพของประชาชนกับความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ซึ่งที่ผ่านมาเมื่อมีปัญหาวิกฤติการณ์ทางการเมืองอย่างรุนแรง เช่น กรณีเหตุการณ์เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ และระหว่างวันที่ ๑๗ ถึง ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๓๕ พระมหากษัตริย์ได้ทรงแก้ไขปัญหาวิกฤติการณ์ทางการเมืองดังกล่าวให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดีในที่สุด ข้อเรียกร้องทั้ง ๑๐ ข้อดังกล่าว หากมีผลสำเร็จจะนำไปสู่การล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้ เพราะการจะแก้ไขรัฐธรรมนูญ การจะแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา หรือกฎหมายอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้องดังกล่าว จะต้องผ่านกระบวนการทางนิติบัญญัติของรัฐสภาให้ถูกต้องยังไม่ปรากฏชัดแต่อย่างใด พฤติการณ์การกระทำที่กล่าวถึงข้อเรียกร้องดังกล่าวและต่อเนื่องในการชุมนุมครั้งอื่นต่อมามี จึงไม่ใช่การกระทำโดยกระบวนการที่ถูกต้องทางนิติบัญญัติโดยแท้จริงในขณะนี้ แต่เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงประการอื่นว่าจะมีการกระทำอย่างอื่นให้สำเร็จดังกล่าวอย่างฉับพลันทันทีในขณะนั้นโดยอำนาจประการอื่นที่ไม่ชอบตามรัฐธรรมนูญ ข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้ร้อง จึงยังไม่พอพียงได้ว่าการกระทำขณะเกิดเหตุเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง ส่วนการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสามจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่นใดหรือไม่ นั้น เป็นเรื่องที่จะต้องไปว่ากล่าวกันเป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหาก แต่ห้ามมิให้มีการกระทำในลักษณะที่กล่าวถึงข้อเรียกร้องดังกล่าวอีกต่อไป เพราะหากมีการกระทำเช่นนั้นอีกหลายครั้งต่อเนื่องกันไปเป็นระยะ จะเป็นกระบวนการที่นำไปสู่การล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง

จึงมีความเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสามขณะเกิดเหตุไม่เป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง แต่ห้ามมิให้มีการกระทำในลักษณะที่กล่าวถึงข้อเรียกร้องดังกล่าวอีกต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๔



(นายอุดม ลิทธิวิรัชธรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ